

Správné rozhodování

Ve většině úspěšně fungujících firem není účetnictví vedeno pouze pro potřeby externí (finanční úřad, sociální zabezpečení apod.), nýbrž i pro potřeby interní: podklady čerpané z účetnictví slouží managementu pro řízení společnosti a jsou předpokladem správného rozhodování. Počínaje středně velkými firmami však bývají sestavy nabízené samotným účetním programem nedostatečné, a proto výrobci ekonomických systémů nabízejí specializované aplikace pro analýzu účetních dat, tzv. manažerské informační systémy.

V Chipu číslo 7/02 jsme představili ekonomický systém Money S3, určený malým a středním firmám. Výrobce produktu, společnost Cígler Software, nabízí jako nástavbu ekonomického systému také manažerský informační systém Analyst S3, přímo navázaný na Money S3. Analyst S3 je určen pro analýzu účetních a obchodních dat spojenou s možností tvorby grafických výstupů, které mohou být mj. součástí výročních zpráv, podnikatelských záměrů, žádostí o úvěr nebo prezentace firmy v rámci výběrových řízení.

Datový sklad

Jádreem aplikace je datový sklad, konkrétně produkt firmy MIS AG s názvem ALEA. Skalní čtenáři Chipu (nechci používat slova pamětníci) si možná vzpomenou, že o aplikaci ALEA jsme již psali, konkrétně v čísle 1/99. Analyst S3 tak malým a středním firmám zpřístupňuje technologii, ke které se vzhledem k její ceně standardním způsobem nemají šanci dostat.

Datový sklad Analystu je plněn datovou pumpou přímo z ekonomického systému Money S3. Import dat, který je součástí aplikace, pracuje v off-line režimu. U tohoto typu aplikace to můžeme považovat za výhodu, protože je tak možné pracovat s daty nezávisle na firemní síti, tedy na cestách, při obchodních jednáních a poradách mimo prostory firmy (finanční ředitel si před odjezdem na služební cestu naimportuje data z Money a jejich analýzu již může provádět kdekoli, třeba v letadle nebo ve vlaku). Analyst S3 nabízí dva okruhy analýz: finanční a obchodní. Pro finanční analýzu jsou použita data z účetního deníku, pro obchodní analýzu analogicky data ze skladového hospodářství, fakturace atd.

Uživatelským rozhraním je standardní Microsoft Excel. Většina uživatelů tak bude pracovat v důvěrně známém prostředí a nemusí se učit novému způsobu ovládání. Se všemi výstupy a daty Analystu lze takto dále pracovat jako s klasickou tabulkou. Analyst S3 ve srovnání s klasickou tabulkou MS Excel nemá omezení pro množství zpracovávaných dat a pracuje jakoby v trojrozměrném prostředí, nikoli v dvojrozměrném, což je u finančních a ekonomických analýz vzhledem k velkému množství proměnných obrovským přínosem.

Analýzy a plánování

Analyst S3 má předpřipravené obecné analýzy. U finanční analýzy jsou to zejména reporting a forecasting (předpověď budoucího vývoje) běžných účetních sestav (rozvaha, výsledovka, cash-flow) s použitím vertikálních i horizontálních analýz. Technologie drill-down umožňuje jít až na úroveň jednotlivých analytických účtů tvořících výsledný výkaz. U jednotlivých sestav lze volit jazykovou mutaci (česky, anglicky, německy) a filtrovat jednotlivé controllingové proměnné (např. střediska, zakázky a činnosti). Maximální počet současně porovnávaných období je čtyři, což lze považovat za dostatečné i vzhledem k rozumné rychlosti práce s aplikací. Obdobím může být rok, pololetí, čtvrtletí, měsíc absolutně, měsíc nápočtem, dekáda, týden a den.

Přímo v Analystu lze plánovat, a to čtyřmi metodami: prostřednictvím indexu (veškeré údaje se násobí zadaným koeficientem), pomocí trendu vertikální analýzy a trendu horizontální analýzy a dále manuálně z klávesnice. První tři metody většinou slouží jako pomocné údaje pro manuální zpracování plánu z klávesnice. Všechny čtyři varianty plánu je možno uložit do datového skladu Analystu a využít pro pozdější srovnání Plán/Skutečnost.

Kromě klasického plánování je možno v rámci analýzy finančních ukazatelů simulovat ukazatele aneb zjistit, co se stane, když... (vezmeme úvěr, budeme investovat, zvýšíme počet zaměstnanců apod.). Kromě klasických finančních výkazů a práce s nimi má uživatel dále připraveny standardně užívané analýzy stability, likvidity a rentability a speciální analýzy, jako jsou pyramidové ukazatele (ROA, ROI, ROE), Global Rating analýza (užitečná pro firmy, které žádají o úvěr, protože posuzuje rating společnosti podobně, jako by to prováděla banka) nebo Spider analýza (v ČR nepříliš užívaná, 16 ukazatelů

rozdělených do čtyř skupin, interpretace v grafu formou plochy pod křivkou). Veškeré analytické ukazatele lze zobrazovat v tabulkové (číselné) podobě i formou grafů.

Obchodní analýza funguje analogicky jako finanční. V obchodní části je připraveno 12 základních vyhodnocovacích tabulek, jako je například hodnocení obchodních partnerů (podle objemů prodeje, druhů odebíraného zboží apod.), geografické sledování prodeje (s využitím PSČ) a dále hodnocení podle skladů, středisek, cenových hladin atd. Dostupných dimenzí (proměnných) pro analýzu je v obchodní části celkem 13 (mnohem více než ve finanční části), což znamená, že uživatel má k dispozici 169 základních pohledů, samozřejmě s možností dalšího rozpadu v čase, organizační struktuře, skupinách zboží apod.

Tvorba vlastních reportů

Analyst S3 má volné uživatelské rozhraní, což pro uživatele znamená možnost vytvořit si téměř libovolný výstupní report nad základní kontingenční tabulkou s využitím všech dimenzí (proměnných), které tabulka obsahuje. Kromě toho je možno tabulky upravovat doplněním dalších dimenzí, vytvořením konsolidovaných prvků atd. Příkladem může být firma se zahraniční majetkovou účastí, která každý měsíc potřebuje reportovat mateřské společnosti finanční výkazy ve struktuře používané v zahraničí, což je při ručním sestavování práce na několik dnů. S použitím Analystu je sestavení takového reportu otázkou primárního nastavení parametrů v řádu několika hodin, následného naimportování dat z Money a spuštění analýzy, což již trvá řádově minuty. Zkušenější uživatel si přitom nový report může vytvořit sám, běžný uživatel si jej může objednat na zakázku, avšak vždy v cenových relacích nesrovnatelných např. s doprogramováním funkcionality do samotného ekonomického systému.

Cena

Cenová politika výrobce v oblasti Analystu je vzhledem k cílové skupině uživatelů přijatelná. Cena je dvousložková a skládá se z ceny licence produktu a z ceny povinné implementace, jejíž součástí je nasazení u zákazníka, propojení importu dat z Money S3, základní zaškolení obsluhy a sestavení maximálně 3 uživatelských tabulek. Jak je tedy patrné, nejedná se o software, který je možné koupit v krabici, přesto je cena pod 20 000 Kč v případě základní licence a implementace rozumná.

Nasazení Analystu vidím především a zde si vypomůžu právníkou terminologií - ve firmách "větších než malých" (pro nejmenší firmy je podobný software zbytečným luxusem). Zejména obchodní část analýzy však může být užitečná pro jakoukoli firmu s větším množstvím odběratelů, marketingové informace typu regionálního rozložení prodeje, trendů prodeje jednotlivých výrobků a služeb nebo obchodní marže jsou dnes nepostradatelné a jejich získání z Analystu je mimořádně snadné a rychlé. Obrovskou výhodou aplikace je volnost uživatelského rozhraní s možností snadného vytvoření vlastních reportů, což může v mnoha případech učinit z aplikace investici s dobrou návratností v řádu měsíců.

Michal Prádka

Analyst S3

Hardwarové nároky PC Pentium 133 a vyšší, operační paměť 32 MB a více, obousměrný paralelní port pro hardwarový klíč

Softwarové nároky Windows 95 a vyšší, Microsoft Excel 95 a vyšší, Money S3 s modulem podvojného účetnictví

Výrobce Cígler Software, a. s., www.money.cz

Cena licence Analyst S3 single 12 900 Kč, její implementace 4500 Kč (ceny bez DPH)